

**Právní režim pozemků sloužících dopravě
teze**

Druhy dopravy a vztah k pozemkům

- Doprava po pozemních komunikacích
  - Zák.č.13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů
- Doprava na drahách
  - Zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, úplné znění č. 460/2006 Sb.
- Letecká doprava
  - Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, ve znění pozdějších předpisů
- Vnitrozemská plavba
  - Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů

Právní režim pozemků sloužících dopravě na pozemních komunikacích

- Prameny právní úpravy:
  - Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
    - Vyhláška č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
  - Zák.č.184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění)
  - Katastrální předpisy – KZ, vyhl.č.190/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů vč.přílohy
  - Stavební zákon, zákon o PÚ, lesní zákon, zákon o ochraně přírody a krajiny

Pojmy

- Silniční pozemek
  - pozemky, na nichž je umístěno těleso dálnice, silnice, místní komunikace a silniční pomocný pozemek
- Silniční pomocný pozemek
  - Pruh pozemku přilehlého po obou stranách k tělesu dálnice, silnice nebo místní komunikace mimo souvisle zastavěné území obce, který slouží účelům ochrany a údržby dálnice, silnice nebo místní komunikace, pokud jsou tyto pozemky ve vlastnictví vlastníka dálnice, silnice nebo místní komunikace
- Součást a příslušenství dálnice, silnice a místní komunikace
  - blíže § 12 a násl. zákona o pozemních komunikacích
- Silniční vegetace
  - § 15 zákona o pozemních komunikacích

Kategorie pozemních komunikací

- dálnice
- silnice – I, II, III třídy
- místní komunikace
- účelová komunikace

- df. viz blíže zákon

Majetkoprávní režim pozemních komunikací

- Dálnice, silnice I. třídy
  - ve vlastnictví státu
  - MD může smluvně převést výkon některých práv a povinností státu jako vlastníka silnic 1. třídy na organizace správy a údržby silnic, jejichž zřizovatelem jsou kraje
  - MD po dohodě s MF může na dobu určitou, nejdéle na dobu 35, smluvně převést výkon některých práv a povinností státu jako vlastníka dálnic na právnickou osobu vybranou postupem podle zákona o zadávání veřejných zakázek za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy
- Silnice III., III. třídy
  - ve vlastnictví kraje, na jehož území se nacházejí
- Místní komunikace
  - ve vlastnictví obce, na jejímž území se nacházejí
- Účelová komunikace
  - Ve vlastnictví právnické nebo fyzické osoby

Obecné užívání pozemních komunikací

- Oprávnění každého užívat pozemní komunikace bezplatně obvyklým způsobem a k účelům, ke kterým jsou určeny - § 19 odst. 1 zák. o poz.kom.
- případy zpoplatnění pozemních komunikací
  - mýtné
  - časový poplatek
- Zákazy - § 19 odst. 2 zák. o poz. K
- Omezení obecného užívání uzavírkami a objížděkami
- Vlastník dálnice, silnice, místní komunikace nebo veřejně přístupné účelové komunikace, po níž má být objížděka vedena, je povinen strpět bezúplatně provoz na ni převedený z uzavřené pozemní komunikace

Zvláštní užívání pozemních komunikací

- Na základě povolení silničního správního úřadu vydaného s předchozím souhlasem vlastníka dotčené pozemní komunikace
- Povolení se vydává na základě písemné žádosti PO nebo FO
- Na dobu určitou
- Vydává silniční správní úřad

Opatřování pozemků pro výstavbu pozemních komunikací

- smluvně
- odnětím nebo omezením vlastnického práva (VB) ve vyvlastňovacím řízení
  - § 17 odst. 1, 3 zákona o poz.kom. ve spoj. se zákonem o vyvlastnění

Pozemní komunikace na cizím pozemku

§ 17 odst. 2 zák.o poz.kom.

- Jestliže byla zřízena stavba dálnice, silnice nebo místní komunikace na cizím pozemku a vlastníku stavby se prokazatelně nepodařilo dosáhnout majetkoprávního vypořádání s vlastníkem pozemku, je příslušný speciální stavební úřad oprávněn na návrh vlastníka stavby zřídit věcné břemeno, které je nezbytné pro výkon vlastnického práva ke stavbě
  - speciální stavební úřad
    - Ministerstvo dopravy – ve vztahu k dálnicím, rychlostním silnicím
    - Krajský úřad – ve vztahu k silnicím I. třídy

- Obecní úřad obce s rozšířenou působností - ve vztahu k silnicím II.,III třídy, místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací

Silniční ochranná pásma

- § 30 zák.o poz. kom.
- Slouží k ochraně dálnice, silnice, místní komunikace mimo souvisle zastavěné území obcí
  - Pro nově budované, zrekonstruované – na základě rozhodnutí o umístění stavby
  - Pro existující – vymezené prostory v podél PK dle § 20 odst. 2 zák. o poz.kom.
- Reklamní zařízení v silničním ochranném pásmu - § 31 zák. o poz.kom.
- Stavby, terénní úpravy v silničním ochranném pásmu jen na základě povolení silničního správního úřadu + dodržení podmínek podle stavebního zákona

Povinnosti vlastníků nemovitostí v sousedství dálnic, silnic a místních komunikací

- Vlastníci v sousedství dálnic, silnic, místních komunikací jsou povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dálnice, silnice, místní komunikace nebo přírodními vlivy.
- Vznikne-li toto nebezpečí z jednání vlastníků nemovitostí v sousedství PK – jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad.
- O rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, rozhodne silniční správní úřad.
- Vlastník nemovitosti sousedící s průjezdním úsekem silnice nebo místní komunikace v zastavěném území obce je v nezbytně nutných případech povinen za jednorázovou úhradu strpět zřízení věcného břemene na své nemovitosti spočívajícího v umístění veřejného osvětlení, dopravních značek,světelných signálů, dopravních zařízení...tabulek s označením místních názvů.

Pozemní komunikace a KN

- Druhy pozemků – viz příloha vyhl.č. 190/1996 Sb.
  - Ostatní plocha
    - Způsob využití pozemku
      - Dálnice a její součásti
      - Silnice a její součásti – I. – III. třídy
      - Ostatní komunikace – místní nebo účelová komunikace (včetně zpevněné lesní komunikace) a její součásti.

Doprava na drahách a pozemky

- Zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů – úplné znění č. 460/2006 Sb.

Pojmy

- Dráha
  - Cesta určená k pohybu drážních vozidel včetně pevných zařízení potřebných pro zajištění bezpečnosti a plynulosti drážní dopravy
- Druhy drah
  - železniční (celostátní, regionální, vlečka, speciální)
  - tramvajové
  - trolejbusové

- lanové
- Obvod dráhy
  - Území určené územním rozhodnutím pro umístění dráhy

Ochranné pásmo dráhy

- Tvoří jej prostor po obou stranách dráhy
- Bližší vymezení viz § 8 zákona o drahách pro jednotlivé druhy drah
- V ochranném pásmu lze zřizovat a provozovat stavby, hornickou činnost a další v § 9 odst. 1 zákona o drahách uvedené činnosti jen se souhlasem drážního správního úřadu
- Provozovatel dráhy a dopravce je oprávněn v ochranném pásmu dráhy vstupovat na cizí pozemky, popř. na stavby na nich stojící, za účelem oprav, údržby a provozování dráhy.....
- Nezbytnou dobu, v nezbytné míře, minimalizace škod, odpovědnost za škodu dle OZ

Povinnosti vlastníků v sousedství dráhy

- Vlastníci nemovitostí sousedství dráhy jsou povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k sesuvům půdy, padání kamene....§ 10 zákona o drahách
- stejná konstrukce jako u pozemních komunikací (viz výše)

Dráhy a KN

- Druhy pozemků
  - ostatní plocha
    - způsob využití
      - Dráha
        - » Železniční
        - » Tramvajová
        - » Trolejbusová
        - » Lanová

Letecká doprava, vodní cesty

vazba na KN

- Druhy pozemků
  - Ostatní plocha
    - Způsob využití
      - Ostatní dopravní plocha
        - » Letiště
        - » Přístav
  - Vodní plocha
    - Vodní tok

Pozemky sloužící dopravě a oceňování

- Zák.č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhl.č. 540/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů
  - Viz přednáška „Oceňování pozemků“

Příklad:

Obec K. je vlastníkem místní komunikace. Osoba J. je vlastníkem pozemku p.č.... v k.ú...., na němž se komunikace nachází. Obrací se na obec K. s návrhem, aby jí směnou za tento její pozemek poskytla jiný z vlastnictví obce.

Vysvětlete k jakým všem situacím může na základě takto vyvolaného řízení mezi obcí a osobou J. dojít a jaké musí být splněny podmínky z hlediska platné právní úpravy pro jejich realizaci.